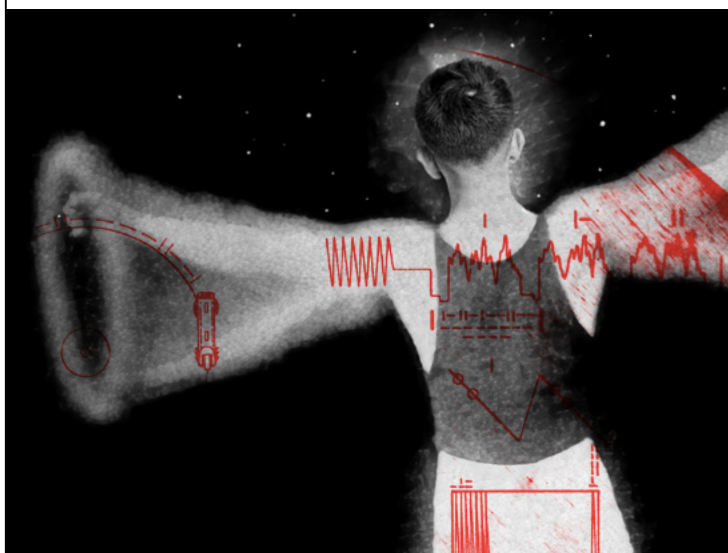

BIENNAL 2064

Roc Albalat, Clara Boj i Diego Díaz, María Cañas,
Col·lectiu Estampa, Nuria Giménez Lorang,
Jorge Luis Marzo, Júlia Montilla, Àngela Novo,
Roc Parés, Arturo fito Rodríguez

Una exposició sobre els efectes de la predicció algorítmica en la producció cultural. Al llarg del segle XXI, els oracles han determinat què val la pena i què no, descartant del present tot allò que no fa possible el vaticini i editant el passat per ajustar-lo a la profecia. Així, nombroses experiències han estat descartades perquè estaven destinades a malmetre l'auguri, a interrompre la predicció. «No hi ha res inevitable», diu la vident, flipada.

19.11.2022 – 12.02.2023

[LA VIRREINA]
CENTRE
DE L'IMATGE

Ajuntament de
Barcelona

Biennial 2064 és una exposició sobre els oracles en l'era de la intel·ligència artificial. Si els dispositius digitals acumulen tantes dades és per projectar tota mena de pronòstics de futur. És la funció dels algorismes, que han pres el relleu dels antics oracles. Els nous auguris, però, tenen tots els punts per complir-se: quan prediuen el futur, descarten del present tot allò que no el fa possible. Alhora, editen el passat per ajustar-lo a la predicció que han fet. Mitjançant aquestes lògiques, la predicció ha esdevingut una eina per refinar les possibilitats del que pot ser viscut i pensat en el futur.

Això té lloc ara mateix, a l'empara de les societats de la urgència on no hi ha temps, el present s'empetiteix i només queda l'esperança del futur. La predicció sorgeix com la força capaç de tornar a expandir el temps, de tornar-lo a recuperar, però també revela i ens permet veure què passa amb la memòria en un règim de dades revolucionari, en el qual les imatges dipositàries de la vida s'han fet vidents i diuen coses que no sabem.

Però quin és el paper de les experiències artístiques del segle XXI, incubades en aquesta fenomenologia de la predicció? Intentem respondre aquesta i altres preguntes pronosticant els esdeveniments de la Biennial de l'any 2064, quan, després de quatre dècades marcades per una cultura immersiva i el comissariat algorítmic, els oracles van començar a parlar d'obres oblidades, de sinergies marginals i de visions descartades.

La Biennial 2064 va acollir una recerca, portada a terme pel col·lectiu Àngela Novo, sobre els anomenats «descarts». La recerca es proposava reparar aquests «errors de mostreig» a partir de la recuperació de pràctiques col·lectives, d'experiències artístiques no capitalitzables o de propostes d'arrel sinofeminista, biomediàtiques, així com de projectes d'orientació anarcoetologista o corrents microemancipatoris. Són esquerdes, com les accions de Kriska Li als anys trenta, els fets de la sonda Voyager, l'anarcronisme, els corrents psíquics dels quaranta, els AIconostàsics... experiments destinats a malmetre l'auguri, a interrompre la predicció, a desertar del futur.

El tret comú de molts d'aquests corrents és l'assumpció que el pronòstic també és capaç de desactivar l'auguri —un

altre dels efectes de la ruptura del temps causal generat per les tecnologies cronopolítiques. Si un model és capaç de suggerir l'aparició d'una amenaça, també ho ha de ser de propiciar l'aparició de falsos positius: demostracions polèmiques que posin en solfa el determinisme de la predicció.

La recerca d'Àngela Novo va ser la llavor d'un seguit d'exposicions com ara *Indemnització. Art desaparegut sota l'economia* (2020-2040), *Polítiques del descart* (2044) o *Cap de les anteriors* (2052), on van ser exposades moltes de les peces d'aquesta exposició i on es van concentrar els corrents contraoraculats que avui coneixem com els «descarts». Aquestes exposicions, tot i ser malaguanyades aleshores, representen avui un motiu de claror per tornar a escriure una part important de la producció cultural del nostre segle.

En totes aquestes mostres trobem, com un ressò, el passatge de la *Divina comèdia* en què Dant i Virgili van caminant per l'infern i es troben els endevins, castigats a portar la cara al clatell per haver volgut veure el futur. «Mira com han convertit les seves esques en pit: per haver volgut veure massa endavant, ara miren enrere i caminen el seu camí del revés.»

L'ORACLE, 2022

Àngela Novo

Instal·lació vídeo (11 min)

Un oracle convocat des de les entranyes de la Biennial 2064 respon les preguntes. Envoltat d'avatars en una mena de circ de fantasmes, parla de descarts, dels terrors de la immersió, de l'anarquia del temps, de píxels en rebel·lia, de la brossa que cada dia llença a les escombraries la subhasta maquinaal:

«Hem trobat patrons. Que hi hagi coses no indexades no vol dir que no existeixin. Hem vist martingales de xarxes estranyes, polsoses, que reflecteixen una ruta sense detectar: l'embolic d'Unfuture, la patologia de la mirada de Kriska Li, els corrents psíquics dels anys quaranta i cinquanta... Has vist les fotos retornades per la Voyager? Veiem patrons dedicats a sabotejar l'oracle. I això, naturalment, va copsar la nostra atenció.»

AICONOSTASI, 2022

Clara Boj i Diego Díaz (lalalab.org)

Templó audiovisual

Obra produïda amb el suport de l'Institut de les Indústries Culturals i les Arts de la Regió de Múrcia (ICA)

Els darrers anys estem assistint al sorgiment d'una nova deïtat. El culte als algorismes d'intel·ligència artificial és gairebé una nova religió que, gràcies als seus avançats mecanismes predictius, ens aconsella i acaba dirigint tant el nostre comportament social com les nostres accions quotidianes. Clara Boj i Diego Díaz recreen l'estructura d'un iconòstasi, una exposició d'icones tradicionalment utilitzada a les esglésies ortodoxes per connectar el món físic amb el diví, estructurat amb diverses finestres i portes entre els dos regnes. D'aquesta manera, accedim a la interfície de la nova deessa de la IA, la qual es mira a ella mateixa i s'analitza incansablement a través de les imatges, les vidents dels nostres dies.

LA VOYAGER, 2022

Àngela Novo

El 14 de març del 2020, la NASA anuncià el registre del canvi de rumb de la sonda Voyager II, sense poder determinar-ne la causa ni recuperar-ne el control. La sonda empenia el retorn a la Terra després de fer 43 anys de viatge, i no s'hi podia fer res.

Llançada a l'espai el 1977, la sonda tenia la missió d'explorar el sistema solar i més enllà, tot enviant un disc daurat —el Golden Record— que recopilava 115 imatges i sons a fi de descriure la humanitat a possibles intel·lectuals extraterrestres.

L'any 2040 la sonda és recollida a l'espai i se n'accelera el retorn. El 2046 és dipositada a la base de Houston davant d'una enorme expectació. La il·lusió va durar ben poc. La NASA feia públic que es tractava d'un hackeig practicat el 2020 des de la Terra. Algú havia intervingut aleshores el senyal telemètric i les ordres de navegació. Però, a més, havia inserit una senzilla xarxa neuronal en l'ordinador de la sonda que el va dotar d'autonomia per processar les fotos del Golden Record durant els llargs anys del viatge de tornada.

L'acció va ser atribuïda a un col·lectiu artístic autodenominat unfuture després de la difusió d'un vídeo enregistrat el 2020, en el qual es reivindiquen les pràctiques polítiques «en diferit». Els fets de la Voyager van representar un cop singular en els debats dels anys cinquanta sobre les «batalles del temps» en el nou capitalisme oracular dominat per les urgències.

Àngela Novo desplega una recerca a partir de la troballa d'alguns documents relacionats amb unfuture a la Universitat de Damasc. Aquests documents, consistents en un conjunt de correus, missatges i imatges, van suposar una finestra per conèixer més de prop els pensaments i procediments dels seus membres, així com les connexions amb determinats contextos polítics i artístics del primer terç del segle XXI.

GOLDEN RECORD, 2022 (unfuture)

Rèplica de Roc Parés i Estampa, 2022

Instal·lació

El famós Golden Record enviat per la NASA amb la Voyager consisteix en un disc daurat que conté imatges i sons de la humanitat, concebut per informar l'univers de la vida terrestre. Es tracta d'una rèplica de la xarxa neuronal que el grup activista va introduir a la sonda per motivar una reflexió sobre quina proporció de temps present ja havia quedat inscrita en aquelles velles imatges. El projecte va ser dirigit per Carl Sagan, que el va comparar amb una ampolla llançada a l'oceà còsmic i com un símbol de l'esperança de l'ésser humà.

El col·lectiu Estampa presenta aquestes imatges comentades mitjançant un dispositiu de navegació desenvolupat per l'artista Roc Parés i dissenyat per entendre de prop el joc anacrònic proposat per les accions d'unfuture. Es tracta d'una rèplica de la xarxa neuronal que el grup activista va introduir a la sonda per motivar una reflexió sobre com el temps present era ja inscrit en aquelles velles imatges.

PUNT NEMO, 2022

Roc Parés

Instal·lació

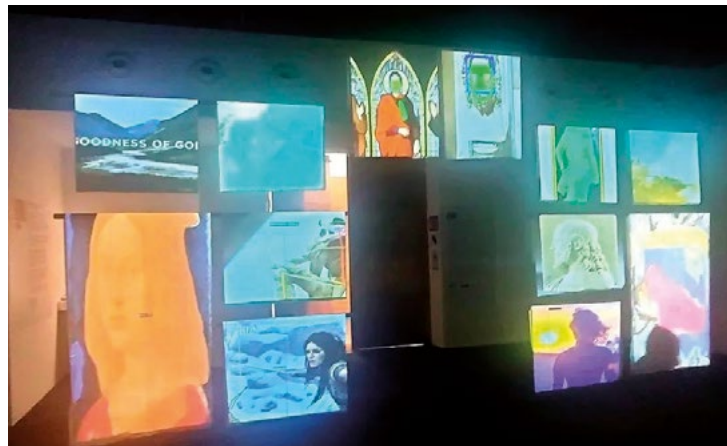
Punt Nemo és el títol d'aquesta estació receptora de ràdio digital (RTL-SDR) sintonitzada en la freqüència de 145.800 MHz FM a l'espera d'emissions des de l'Estació Espacial Internacional (EEI). L'EEI és l'artefacte humà més gran fora de la superfície del nostre planeta i en els darrers temps ha passat de ser un «exemple de cooperació internacional en la recerca per un món millor» a ser una amenaça de 420 tones sobre els nostres caps. Punt Nemo és el nom que rep el lloc oceànic més allunyat de qualsevol terra ferma, i també és el cementiri més gran de naus espacials, precisament per la seva llunyania i fon-dària. Les deixalles orbitals que es feien caure en aquest punt

van esdevenir una metàfora dels «descarts» del capitalisme oracular. Semblaria que mite i desastre s'escapoleixen pel forat d'un gran vàter.

*TOT EL QUE DIGUIS SERÀ UTILITZAT
EN CONTRATEVA, 2022*
Nuria Giménez Lorang
Vídeo (9 min 33 s)

El 28 de març del 2022, després de donar una bufetada a un comediant anomenat Chris Rock, l'actor Will Smith va obtenir un premi Oscar, tot rebent els aplaudiments del públic i celebrant-ho després en una festa envoltat de gent que l'animava. Uns dies i centenars de milers de posts després, l'Acadèmia de les Arts i Ciències Cinematogràfiques va condemnar els fets i va castigar l'actor prohibint-li assistir a cap esdeveniment durant deu anys. A més, diverses plataformes van anar cancel·lant els projectes que tenien amb Smith. L'actor va ser ingressat en una clínica de rehabilitació i la seva dona se'n va separar al cap de pocs mesos. Arran de les protestes a les xarxes socials, se li va retirar l'Oscar que havia guanyat i es va mudar al Canadà, on va morir el 2024. *King Richard* va ser l'última pel·lícula que va fer.

Aquest acte banal, que ja ningú recorda, va donar peu a Ylva Usman, una artista nigerianoislandesa, per crear una doble peça sobre la forma en què els patrons socials, monitoritzats a l'instant, modelen preguntes, sentències, dogmes i respostes tancades on els matisos i els dubtes no tenen lloc. El document d'Usman esdevé una mostra de fins a quin punt, als anys vint, la vida social s'havia adaptat a la lògica computacional.

Clara Boj i Diego Diaz (lalalab.org), *Alconostasi*, Templó audiovisual, 2022

Barcelona, 2022

Àngela Novo, *L'oracle*, 2022

INTERPRETACIÓ FATAL, 2022

Nuria Giménez Lorang

Vídeo (11 min 45 s)

Aquesta obra va formar part de la polèmica exposició «Cap de les anteriors», comissariada pel grup Paradoxical Lucidity el 2052 amb la intenció de posar en qüestió el model de reinterpretació històrica d'obres del passat (RHOP), establert a tot el món el 2036, que garantia el dret a refer qualsevol producció cultural. A mitjan segle, aquest patró havia provocat que s'eliminassin més de 350.000 obres de diferents disciplines artístiques tant dels museus com de les universitats. L'exposició, en què van participar 123 artistes (totes sota pseudònim), mostrava diferents interpretacions històriques d'un centenar d'obres literàries i cinematogràfiques, els originals de les quals havien estat cancel·lats.

Atracció fatal va ser la pel·lícula amb més recaptació mundial l'any de l'estrena, el 1987. Però també va ser el primer film comercial acollit al RHOP. La tercera versió del 2050 és la que presentem fragmentada aquí juntament amb la versió original. Constitueix un document cabdal per entendre com la cultura de la cancel·lació i el *remake* digital van permetre refer la memòria visual per posar-la al servei dels escenaris d'un futur desitjable.

KRISKALI

Poques figures condensen millor l'agitació contracultural del segon quart del segle XXI com la de Kriska Li. Va ser un referent per als col·lectius que aquells anys van integrar una onada d'oposició a la indústria oracular.

La primera etapa de Kriska Li s'ha d'entendre en el context del capitalisme de plataformes i l'eclosió del *big data*. Aquesta *performer*, l'opaca biografia de la qual només revela el seu origen hongarès, va entendre com cap altra en aquella època les possibilitats expressives dels nostres rastres de dades. Les tecnologies extractivistes constituïen per a Kriska un camp d'experimentació

fèrtil, fins al punt que no mostrava mai el seu cos de forma directa, sinó que ho feia sempre a través de diferents interfícies d'identificació biomètrica.

A la segona etapa va investigar l'afantasia com a forma de contestació estètica i política als anys 2040. El seu principal treball va consistir en una operació quirúrgica per extirpar la imatge de la seva memòria, a fi de suspendre l'ocularcentrisme derivat de les tècniques predictives de la vidència. La seva proposta articulava una sèrie d'interrogants: es podia concebre una memòria sense imatges? Quines eren les conseqüències a l'hora de continuar creant ficcions? Quines altres formes de sensibilitat érem capaces de desplegar?

KRISKA LI. *NO SIGNAL INPUT*, 2022

Julia Montilla
Instal·lació vídeo

L'artista Julia Montilla fa anys que indaga en els imaginaris de Kriska Li. En aquesta instal·lació, dividida en dues parts, Montilla analitza el procés de creació d'un dels experiments més sorprenents de l'artista hongaresa: *No Signal Input*, dut a terme cap a mitjan anys quaranta.

En primer lloc, es presenta un fragment del diari videogràfic de Kriska Li que anticipa la producció de «No Signal Input». Un relat en què l'artista privilegia el que és visual en la seva enunciació del descobriment del dèficit neuronal que li permeirà, en un futur, abraçar la ceguesa mental. La preeminència de la mirada en aquestes notes personals, carregades de nostàlgia prospectiva, evoca tradicions de l'ocularcentrisme que van des de l'enlluernament extàtic fins al col·lapse de la percepció a la pura sensació.

En una segona peça, Montilla s'ocupa de la primera temptativa artística d'una Kriska Li notòriament jove de suspendre la centralitat ocular. *No Signal Input* mostra la pulsio naixent cap a l'aniconisme radical. En aquesta producció, un conjunt de pantalles, aparentment sense senyal, esdevingueren analogies

visuals de les «retines cegues de l'ull de la ment» de persones amb afantasia. Els testimonis provenien majoritàriament de casos d'estudi recollits per Adam Zeman, neuròleg que encunyarà el terme per a l'afecció i liderarà el projecte de recerca sobre la base neuronal de la imaginació visual, *Eye's Mind*.

NSFW, 2022

Estampa

Vídeo i impressions 3D en resina

Durant la seva primera etapa, Kriska Li es va apropiari de les eines i les estètiques del capitalisme oracular per experimentar amb les representacions del cos. *NSFW* és una peça arquetípica d'aquest període: es tracta d'una xarxa entrenada amb milers d'imatges pornogràfiques. Un corpus d'imatges i representacions altament codificat, en què postures i motius es repeteixen constantment amb diferents cossos. El tipus d'imatge que produeix la xarxa entrenada desfà aquesta imatge pornogràfica normativa i imagina una amalgama de carn i forats; destrueix qualsevol representació de cossos individuals. Posteriorment, l'artista va elaborar una sèrie d'escultures en resina basant-se en les formes del vídeo. La intervenció es va interpretar com una expressió de la problemàtica relació entre les abstraccions digitals i el malestar del cos.

*MENUDO VIAJE. EL SUEÑO TORCIDO
DEL ARTE CONTEMPORÁNEO*, 2022

María Cañas

Edició i postproducció: David Jiménez aka Dirty Age

Vídeo (20 min)

La producció dels «corrents psíquics» demostra que la capacitat d'anticipar el futur es produeix amb més eficàcia en nivells no conscients que en nivells conscients, i per això es van desenvolupar la telecinesi creativa o les tecnologies meditatives de

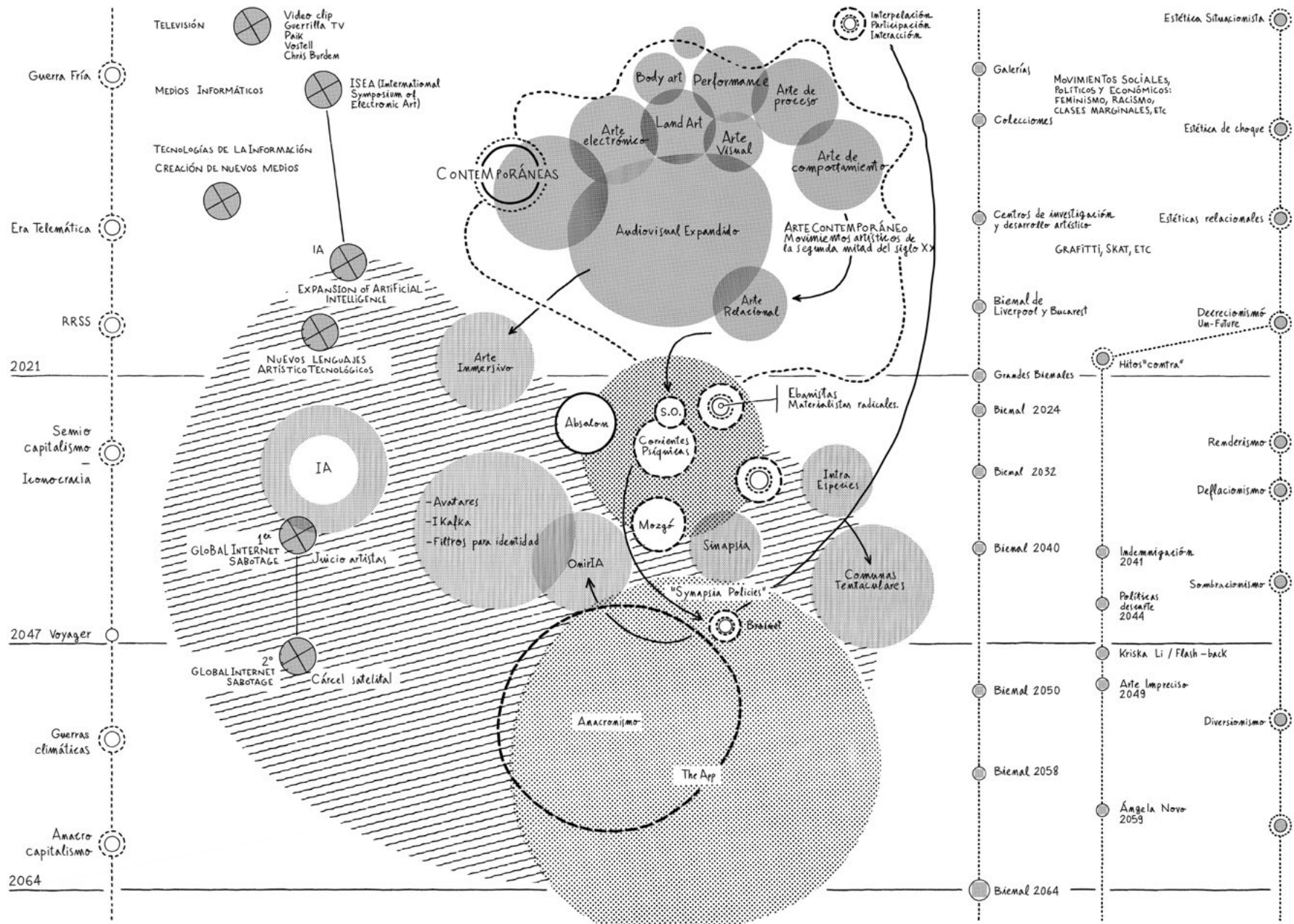
projecció plàstica, entre altres tècniques. En totes, la mística es presenta com la solució final a l'enfrontament entre emoció i raó que romanía com una rèmorra del passat. Els estats alterats de consciència jugaran en aquests corrents creatius un paper fonamental a l'hora d'elaborar un projecte comunitari i recuperar un temps compartit.

Una de les representants més rellevants dels anomenats «corrents psíquics» és l'artista María Cañas. Els seus projectes retraten com el somni torçat de l'art contemporani que suposen les biennals, després del col·lapse del model comissarial i expositiu, ha resultat ser una bonyiga conceptual validada pels cercles de poder que especulaven amb obres d'art perdudes en contenidors de paradisos fiscals i que sumien en la misèria i l'esclavitud un gran nombre de creadors:

«Comunitats artístiques gamberres i clandestines campen ara a gust pels nostres carrers, el subsòl i el ciberespai, i donen pas a la gresca artística, a la divergència i a la màgia del caos. Són comunes que es connecten al gran disc Gaia Ojete Mundial de l'app immersiva carregada de metaversos radicals i furtius, als corrents psíquics i els universos paral·lels. Benvingudes al Metamon Metaxorra, on veure i sentir el que no existeix.

Allibereu les imatges. El desastre té cura de tot! Plorar és riure a poc a poc. Ara l'única cosa segura és la incertesa. Quina claredat de confusió! Abandoneu-vos a la bellesa, dic, a la deriva. Gaudiu. Quin viatge!»

INCORPORACIÓN TECNOLÓGICA A LAS PRÁCTICAS ARTÍSTICAS

PRÁCTICAS ARTÍSTICAS

MOVIMIENTOS ARTÍSTICOS

PROBLEMÁTICAS DE LA REPRESENTACIÓN SISTEMAS DE PERCEPCIÓN

CIRCUITOS DE VALIDACIÓN

CULTURA POPULAR MANIFESTACIONES CULTURALES, SOCIALES Y UNDERGROUND

Una coproducció amb

GENERALITAT
VALENCIANA
Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

TOTS
A UNA
VEU

CONSORCI
DE MUSEUS
DE LA
COMUNITAT
VALENCIANA

BÒLIT
CENTRE D'ART
CONTEMPORANI
GIRONA

**Comissariat: Roc Albalat, Jorge Luis Marzo i Arturo fito Rodríguez,
membres del col·lectiu Àngela Novo**

DL B 21696-2022

**La Virreina Centre de la Imatge
Palau de la Virreina
La Rambla, 99. 08002 Barcelona**

**Horari: de dimarts a diumenge
i festius, d'11 a 20 h
Entrada gratuïta**

#Biennial2064

@lavrreinaci

barcelona.cat/lavirreina